

Kansen(on)gelijkheid – voor wie? – en schieten we niet door?

Het onderwijs is vaak in het nieuws, maar de echte cijfers worden bijna nooit verteld.

Diegenen, die het beleid maken, hebben natuurlijk de beste intenties maar soms pakt het anders uit.

Als u dit stuk heeft gelezen – u moet daar de tijd voor nemen - dan:

- bent u wel goed op de hoogte wat er nu allemaal echt gebeurt in het onderwijs
- weet u of uw belastingcenten goed worden besteed
- en of u zich zorgen moet maken over de kwaliteit van het onderwijs, dus voor uw kinderen en de toekomstige leerlingen

Naschoolse activiteiten

Vlak voor de zomervakantie kreeg ik te horen dat het subsidiebedrag voor de activiteiten na schooltijd wordt verminderd van 41.208 euro in 2022 naar 9.381 euro voor 2023.

Het was wel bekend dat sommige scholen minder zouden krijgen, maar 73% minder, dat vond de desbetreffende ambtenaar ook wel veel.

Door wie komt dat wij minder geld krijgen?

Door u: de ouders van de St. Jan!

Voor het merendeel:

1. bent u hoog opgeleid
2. woont u al lang in Nederland
3. en zit u niet in schuldsanering

De overheid denkt nog vrij traditioneel, want moeders tellen bij punt 1 en 2 twee keer zo zwaar mee dan vaders.

Op basis van de hierboven genoemde indicatoren krijgen scholen een schoolgewicht toegekend. Het beschikbare geld wordt met een bepaalde verdeelsleutel aan schoolgewichten gekoppeld. "Zware" scholen met ouders die laag opgeleid zijn, nog niet zo lang in Nederland wonen en in de schuldsanering zitten, krijgen meer geld – veel meer geld.

Weer even terug naar de Naschoolse Activiteiten.

Al heel wat jaren doen onze leerlingen mee met deze activiteiten. Veel scholen in Amsterdam hebben de organisatie uitbesteed aan Welzijn. Dat uitbesteden kost "wat" geld. Namelijk 50 tot 60% van het subsidiebedrag. Als de school het zelf organiseert, dan kun je 8.000 euro van het subsidiebedrag hiervoor gebruiken. Die 8000 euro stopten wij in de formatie voor de kinderen. Dit zorgde ervoor dat wij meer geld konden besteden aan de activiteiten voor onze leerlingen.

Het gewicht van een school werkt ook door in het geld dat een school extra kan besteden in het kader van de kansen(on)gelijkheid – d.w.z. de onderwijsachterstanden inlopen.

Een Amsterdamse school met 400 leerlingen met een hoog gewicht krijgt 1,2 miljoen euro meer dan een lichte school (St. Jan) met ook 400 leerlingen. Daar kun je heel wat spullen voor kopen en leerkrachten mee aanstellen. Voor de werkgever – het schoolbestuur – kost een leerkracht ongeveer 75.000 euro. Je hebt dan wel over een fulltime baan en een leerkracht die aan het einde van

zijn schaal/trede zit. Voor alle duidelijkheid: dit is niet het brutosalaris van de leerkracht, maar de werkgeverslasten.

Je ziet dan ook op scholen met een hoog gewicht:

- kleine klassen
- veel ondersteuning
- veel materiaal

Lerarentekort

Je zou denken, dat deze scholen zo aantrekkelijk zijn om er te werken dat zij geen personeelsgebrek hebben. Dat is niet zo: er staan veel banen open op deze scholen.

Maar – en dat wordt nog wel eens vergeten! – óók op andere scholen krijgt men vacatures niet of met heel moeite vervuld.

Het salaris van de leerkracht

Recentelijk is het salaris gelijkgetrokken met het voortgezet onderwijs. De meeste leerkrachten in het basisonderwijs beginnen met bruto 3001 euro en eindigen na 12 jaar met 4573 euro bruto. Dat is exclusief: vakantiegeld, eindejaarsuitkering en enkele toelagen.

Een aantal grote gemeenten heeft geld van het Rijk gekregen om het lerarentekort te verminderen.

Amsterdam geeft een groot gedeelte van dit geld aan de leerkrachten.

- Een leerkracht die op een school met een licht gewicht werkt, krijgt een toelage van 65,50 euro bruto per maand
- Een leerkracht, die op een school met een zwaar gewicht werkt, krijgt een toelage van 163,67 bruto per maand.
- Andere medewerkers op krijgen dit extraatje **niet**.

Minister Slob vond dat hij ook wat extra's voor de zware scholen moest doen.

- Een school in West met 336 leerlingen krijgt voor 182.000 euro extra voor salaris. Dit is ruwweg 400 euro bruto per maand voor elke fulltimer. Dit cadeautje krijgt wel iedereen op deze school in het schooljaar 22/23.

We zijn er nog niet.

Corona – achterstanden – achterstanden – achterstanden.

Het schooljaar 22/23 krijgen alle basisscholen 500 euro per leerling. Voor de St. Jan is dit 442×500 euro = 221.000 euro. Een aardig bedrag: nu de leerkrachten nog vinden.

Dezelfde school in West heeft 336 leerlingen krijgt ook 500 euro = 168.000 euro. Maar vanwege het hoge gewicht krijgen ze ook nog een soort "bonus" van 323.658 euro. Dat is bij elkaar 491.658 euro om de achterstanden veroorzaakt door corona te bestreden.

Er wordt helemaal niet gekeken of er nu echt achterstanden zijn. Je kunt dit bedrag vrij creatief besteden en achteraf kun je zeggen: "Sorry de doelstellingen niet gehaald" vanwege

De kwaliteit van het onderwijs

De man of vrouw voor de klas is van zeer grote invloed op het leren van uw kind. Leerkracht – een goede leerkracht – zijn en blijven is een vak.

Dat vraagt:

- soms veel van je
- dat je moet blijven ontwikkelen
- soms lange dagen moet maken maar ter compensatie heb je ook veel vakantiedagen

Zoals gezegd: Leerkracht zijn en blijven is een vak.

Dat geldt ook voor een loodgieter anders krijg je lekkage of voor een chirurg. De afgelopen week zag ik een directeur vertellen dat zijn mensen wel bekwaam zijn, maar nog geen diploma hebben – dat is vreemd.

Ook de inspectie accepteert dit min of meer en gaat onderzoeken welke creatieve oplossingen de scholen allemaal gaan bedenken om het tekort op te lossen – ook dat is vreemd.

Het is u duidelijk geworden dat sommige scholen heel veel geld krijgen om de kwaliteit van hun onderwijs – de leerresultaten te verbeteren.

Nu gebeurt er iets gek.

Je zou verwachten met zoveel geld dan moet de schoolresultaten zeker omhoog moeten gaan conform de landelijke (gemiddelde) normen.

Dat is niet zo.

Scholen met een hoog gewicht mogen lager scoren. Elke school in Nederland heeft zijn eigen norm – wederom gekoppeld aan het schoolgewicht. Daarnaast mogen scholen ook verschillende landelijke toetsen gebruiken wat vergelijken ingewikkeld maakt: dat is immers appels met peren vergelijken.

Je zou bijna zeggen: "Slecht onderwijs is goed voor de portemonnee van de school / het schoolbestuur".

Ondertussen daalt de kwaliteit van het onderwijs.

--- Dat geldt overigens niet voor alle scholen en dat wordt vaak vergeten!

De minister heeft 100 miljoen voor het basisonderwijs vrijgemaakt om de resultaten van rekenen, taal en burgerschap te verbeteren. Alle scholen in Nederland kunnen deze subsidie aanvragen en loting bepaalt of je de subsidie krijgt.

Passend Onderwijs: extra zorg en ondersteuning

Basisscholen in Amsterdam kregen geld van het Samenwerkingsverband voor de basis- en de extra ondersteuning. Een meerderheid van de besturen heeft besloten dat de verdeling anders moet.

Er moet meer geld voor ondersteuning naar de zware scholen.

Het is nog onduidelijk wat dit voor ons - maar natuurlijk voor veel meer scholen in Amsterdam - betekent.

Conclusie:

- Sommige scholen "zwemmen" in het geld en dit geld wordt niet altijd goed besteed
- Wanbeleid van het ministerie – de gemeente – besturen – vakbonden
- De kwaliteit zal verder dalen en de kinderen zijn de dupe.

Hoe dan wel?

- Stop met alle die losse subsidies en toelagen

- Als er extra geld nodig is, dan maatwerk en niet voor alle scholen en maak duidelijke afspraken
- Ga uit van landelijke normen voor alle scholen, zodat je met elkaar kunt vergelijken
- Sluit de kleine scholen. Ook dit is maatwerk. In Amsterdam zitten 40 van 243 basisscholen onder de opheffingsnorm. Dit bespaart enorm veel geld en levert leerkrachten op. In 2020 heb ik dit al geadviseerd aan de gemeente.
- Luister en neem mensen van de werkvloer serieus.
- Bovenstaande geldt ook voor het voortgezet onderwijs. De bedragen zijn daar wel anders, meestal hoger.

Jan Bakker
Directeur van de St. Jan
Kortenaerstraat 32
1057 JN Amsterdam

september 2022